

Participation of mechanical and manufacturing engineering in citations of Polish sciences in 2023 year

Udział inżynierii mechanicznej i wytwórczej w cytowaniach nauki polskiej w 2023 roku

WIT GRZESIK*

DOI: <https://doi.org/10.17814/mechanik.2024.12.23>

This paper presents some important statistics elaborated based on "World's TOP2% Most Influenced Scientists" (TOP2%) in 2023 ranking regarding the participation of mechanical and manufacturing engineering field in Polish author's citations in the scientific career category. Taking into account only indirect method of its counting and hierarchical classification of disciplines applied three different lists including: Industrial Engineering, Materials Engineering and Mechanical Engineering & Transports in which the fraction of materials and energy are considered. It was documented that the participation of these both fields of engineering activity can be assessed in such an approach to be equal to about 10.3%.

KEYWORDS: World's TOP2% Most Influenced Scientists, TOP2%, citations, mechanical and manufacturing engineering

Artykuł przedstawia statystyki opracowane na podstawie rankingu „World's TOP2% Most Influenced Scientists” (TOP2%) z 2023 roku dotyczące udziału dziedziny inżynierii mechanicznej i wytwórczej w cytowaniach polskich autorów w kategorii kariery naukowej. Ze względu na możliwość określenia tylko udziału pośredniego i zastosowanej w zestawieniu hierarchicznej klasyfikacji dyscyplin uwzględniono trzy oddzielne listy dotyczące: Inżynierii Przemysłowej, Inżynierii Materiałowej oraz Inżynierii Mechanicznej i Transportu, w której dodatkowo uwzględniono udziały procentowe inżynierii materiałowej i energetyki. Wykazano, że udział tych obszarów działalności inżynierskiej może być w takim ujęciu szacowany na około 10,3%.

SŁOWA KLUCZOWE: World's TOP2% Most Influenced Scientists, TOP2%, cytowania, inżynieria mechaniczna i wytwórcza

Wprowadzenie

W poprzednich opracowaniach autor przedstawił w sposób całościowy pozycję nauk inżynieryjno-technicznych w cytowaniach polskich autorów w rankingu „World's TOP2% Most Influenced Scientists” (TOP2%) [1–4], koncentrując się na udziałach jednostek naukowych z podziałem na uczelnie wyższe i instytuty naukowe oraz przypisane im dyscypliny naukowe sklasyfikowane według systemu OECD [5]. W rankingu TOP2% istnieje również możliwość przypisania autorów do zadeklarowanej dyscypliny głów-

nej (w polskiej terminologii: dziedziny nauki) – *top-ranked higher-level Science-Matrix category field for author* – wskaźnik (*sm-field*) oraz dwóch poddyscyplin – *sm-subfield-1 top-ranked Science-Matrix category (subfield)* i *sm-subfield-2 top-ranked Science-Matrix category (subfield)*. Umożliwia to dokładniejszą ocenę wkładu nie tylko poszczególnych dyscyplin naukowych, ale i poszczególnych autorów.

Z uwagi na profil czasopisma *Mechanik* uzasadnione jest wskazanie autorów umieszczonych w rankingu TOP2%, którzy znajdują motywację i czas na współpracę ze środowiskiem polskich inżynierów i techników mechaników. Ich wysiłek publikacyjny i redakcyjny z pewnością przyczynia się przez cytowania do wzrostu poziomu naukowego czasopisma i jego rozpoznawalności na świecie. Jak wspomniano, w artykule zostaną zamieszczone trzy oddzielne listy autorów ujętych w kategoriach: Inżynieria Przemysłowa (Industrial Engineering), Inżynieria Materiałowa (Materials) oraz Inżynieria Mechaniczna i Transportu (Mechanical Engineering & Transports). Takie podejście jest wynikiem deklaracji autorów w wyborze dyscyplin naukowych opracowanych przez wydawnictwo Elsevier w systemie Science Direct. W rezultacie występują ich wzajemne powiązania wynikające z interdyscyplinarnego charakteru publikacji. W wykazie danych uwzględniono: nazwisko autora, afiliację, miejsce w rankingu, indeks *h*/indeks *hm* oraz miejsce zajęte w rankingu danej dyscypliny pierwszego wyboru (*rank sm-subfield 1*), a dodatkowo udział cząstkowy w Inżynierii Mechanicznej i Transportu.

Klasyfikacja oparta na dyscyplinie Inżynieria Przemysłowa (*sm-subfield-1*)

W tej grupie cytowań filtracja danych doprowadziła do wydzielenia grupy 17 osób, które w drugim wyborze deklarowały Inżynierię Materiałową (4), Sztuczną Inteligencję i Przetwarzanie Obrazu (5), Sieci Telekomunikacyjne (2), Inżynierię Elektroniczną i Elektryczną (5) oraz Matematykę Stosowaną (1). Już sam wykaz dyscyplin drugiego wyboru świadczy o trendach we wspomaganium klasycznej inżynierii przemysłowej/produkcji. W rezultacie, biorąc pod uwagę deklarację drugiej dyscypliny, wybrano osiem osób wyszczególnionych w tabl. I.

* Prof. dr hab. inż. Wit Grzesik – wit.grzesik@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0003-3898-5119> – Opole, Polska

TABLE I. List of authors who declare top-ranked Industrial Engineering in 2023. Own analysis acc. [6]

TABLICA I. Wykaz autorów deklarujących jako dyscyplinę pierwszego wyboru Inżynierię Przemysłową w 2023. Opracowanie własne według [6]

Nr	Autor	Afiliacja	Miejsce w rankingu	Indeks h/hm	Miejsce w rankingu dyscypliny
1	Wit Grzesik	Pol. Opolska	47 113	33/23,1444	367
2	Jerzy Klamka	Inst. Informatyki PAN	92 010	24/21,1667	686
3	Krzysztof Jemielniak	Pol. Warszawska	198 030	22/12,0929	1 475
4	Grzegorz Królczyk	Pol. Opolska	201 022	48/20,9230	1 504
5	Jerzy Kozak	Łukasiewicz – Inst. Lotnictwa	205 453	22/11,9833	1 541
6	Munish Kumar Gupta	Pol. Opolska	227 855	45/19,7859	1 708
7	Mirosław Galicki	Uniw. Zielonogórski	229 085	15/13,5750	1 723
8	Marcin Witczak	Uniw. Zielonogórski	316 628	22/11,0833	2 387

Klasyfikacja oparta na dyscyplinie Inżynieria Materiałowa (*sm-subfield-1*)

W tej grupie cytowań filtracja danych doprowadziła do wydzielenia znacznie liczniejszej grupy 78 osób, które w drugim wyborze deklarowały m.in.: Inżynierię Mechaniczną i Transport (12), Energetykę (8), Górnictwo i Metalurgię (8), Inżynierię Przemysłową (1) oraz wiele innych, w tym Chemię i Fizykę Stosowaną (14) (jest to oczywiste ze względu na procesy wytwarzania w różnej skali). Obszerny wykaz dyscyplin drugiego wyboru świadczy o licznych zastosowaniach klasycznej inżynierii materiałowej. Jest ona obecna w inżynierii mechanicznej i technologii mechanicznej z uwagi na stosowane materiały konstrukcyjne i narzędziowe. Biorąc pod uwagę deklarację drugiej dyscypliny, wybrano 10 osób, które wyszczególniono w tabl. II.

Z danych ujętych w tabl. II wynika, że zasadniczo miejsca zajęte w rankingu dyscypliny są niższe niż w przypadku Inżynierii Przemysłowej (tabl. I). Powodem jest dominacja naukowców z pogranicza inżynierii materiałowej i chemii oraz fizyki stosowanej.

Klasyfikacja oparta na dyscyplinie Inżynieria Mechaniczna i Transport (*sm-subfield-1 and sm-subfield 2*)

W tej grupie filtracja danych doprowadziła do wydzielenia mniej liczniejszej grupy 39 osób, które w drugim wyborze deklarowały m.in. Inżynierię Materiałową (9), Energetykę (5), Akustykę (4) oraz kilka innych, w tym takich jak: Ciecze i Plazma (2), Inżynieria Lotnicza i Aeronautyka (1), Matematyka Stosowana (3), Inżynieria Budowlana (4). Obszerny wykaz dyscyplin drugiego wyboru świadczy o licznych zastosowaniach klasycznej inżynierii mechanicznej w badaniach właściwości materiałów oraz elementów maszyn i konstrukcji, projektowaniu i modelowaniu matematycznym. Jest ona obecna także w metrologii i inżynierii powierzchni. Biorąc pod uwagę deklarację drugiej dyscypliny, utworzono dwie odrębne klasyfikacje pod kątem Inżynierii Materiałowej (7 osób) i Energetyki (5 osób), które wyszczególniono w tabl. III i IV.

W tabl. V zaprezentowano wykaz autorów deklarujących Inżynierię Mechaniczną i Transport jako dyscyplinę pierwszego wyboru z najwyższym udziałem

TABLE II. List of authors who declare top-ranked Materials Engineering in 2023. Own analysis acc. [6]

TABLICA II. Wykaz autorów deklarujących jako dyscyplinę pierwszego wyboru Inżynierię Materiałową w 2023. Opracowanie własne według [6]

Nr	Autor	Afiliacja	Miejsce w rankingu	Indeks h/hm	Miejsce w rankingu dyscypliny
1	Karl U. Kainer	Pol. Wrocławska	29 143	53/26,8247	355
2	Krzysztof Kurzydłowski	Pol. Białostocka	67 409	46/24,8690	879
3	Stefan Lis	UAM Poznań	102 195	34/20,3011	1 386
4	Leszek A. Dobrzański	Centrum Badań Inż. Medycznej i Dentystycznej	105478	30/19,8417	1 433
5	Zbigniew Gronostajski	Pol. Wrocławska	16 2610	21/12,8505	2 254
6	Szymon Wojciechowski	Pol. Poznańska	165 824	31/12,8715	2 300
7	Andrzej Katunin	Pol. Śląska	186 965	20/12,7667	2 617
8	Zbigniew Pater	Pol. Lubelska	191 263	21/13,9122	2 683
9	Małgorzata Lewandowska	Pol. Warszawska	259 449	29/14,4361	3 830
10	Tomasz Trzepieciński	Pol. Rzeszowska	267 623	19/12,9167	4 494

TABLE III. List of authors who declare top-ranked Mechanical Engineering & Transports as the first choice and Materials as the second choice. Own analysis acc. [6]

TABLICA III. Wykaz autorów deklarujących Inżynierię Mechaniczną i Transport jako dyscyplinę pierwszego wyboru i Inżynierię Materiałową jako dyscyplinę drugiego wyboru. Opracowanie własne według [6]

Nr	Autor	Afiliacja	Miejsce w rankingu	Indeks h/hm	Miejsce w rankingu dyscypliny
1	Paweł Pawlus	Pol. Rzeszowska	154 272	27/16,5000	1 124
2	Malikan Mohammad	Pol. Gdańska	215 061	23/14,7333	1 598
3	Andrzej Seweryn	Pol. Gdańska	224 670	15/10,3333	1 690
4	Henryk Petryk	IPPT PAN	235 802	19/14,9583	1 770
5	Magdalena Rucka	Pol. Gdańska	240 408	19/11,9167	1 812
6	Wojciech Sumelka	Pol. Poznańska	285 905	18/12,9167	2 172
7	Tadeusz Łagoda	Pol. Opolska	346 248	18/11,9167	2 652

TABLE IV. List of authors who declare top-ranked Mechanical Engineering & Transports as the first choice and Energy as the second choice. Own analysis acc. [6]

TABLICA IV. Wykaz autorów deklarujących Inżynierię Mechaniczną i Transport jako dyscyplinę pierwszego wyboru i Energetykę jako dyscyplinę drugiego wyboru. Opracowanie własne według [6]

Nr	Autor	Afiliacja	Miejsce w rankingu	Indeks h/hm	Miejsce w rankingu dyscypliny
1	Zhixiong Li	Pol. Opolska	58 082	59/28,9901	386
2	Stanisław Sieniutycz	Pol. Warszawska	94 522	22/19,8333	640
3	Jan Taler	Pol. Krakowska	152 769	23/15,7778	1 108
4	Dawid Taler	Pol. Krakowska	181 275	23/15,2290	1 329
5	Dariusz Mikielwicz	Pol. Gdańska	421 458	16/10,0000	3 273

TABLE V. List of authors who declare top-ranked Mechanical Engineering & Transports as the first choice with the highest fraction. Own analysis acc [6]

TABLICA V. Wykaz autorów deklarujących Inżynierię Mechaniczną i Transport jako dyscyplinę pierwszego wyboru z maksymalnym udziałem procentowym. Opracowanie własne według [6]

Nr	Autor	Afiliacja	Miejsce w rankingu	Indeks h/hm	Miejsce w rankingu dyscypliny/frakcja
1	Czesław Kajdas	Pol. Warszawska	283 350	16/11,4500	2 152/0,8438
2	Wojciech Pietraszkiewicz	Pol. Gdańska	287 040	19/11,7500	2 187/0,7313
3	Alicja K. Krella	PAN	316 906	16/12,5833	2 400/0,6579
4	Andrzej Seweryn	Pol. Gdańska	224 670	15/10,3333	1 690/0,6508

procentowym. Podstawowy wniosek dotyczy dość odległych miejsc w rankingu, co może świadczyć o trudnościach w publikacji artykułów opartych w dużej części na tej dyscyplinie.

Miejsce dyscypliny Inżynieria Mechaniczna i Transport w grupie dziedzin nauki (*sm-field*)

W tej ocenie filtracja danych wykazała, że wszystkie trzy dyscypliny pierwszego i drugiego wyboru omówione w poprzednich rozdziałach są na wyższym poziomie klasyfikacji (*sm-field top-ranked higher-level Science_Metrix category fields for authors*) włączane do trzech dziedzin, tj. [4]:

- technologii przyszłościowych i strategicznych (*Enabling & Strategic Technologies*),
- ogólnej inżynierii (nauk inżynieryjno-technicznych, *Engineering*),
- technologii informacyjnych i komunikacyjnych (*Information & Communication Technologies*).

Tym trzem dziedzinom przypisano w rankingu dla Polski kolejno: 192, 165 i 97 autorów, czyli łącznie 454 (394 w 2022 r.) autorów, co stanowi około 34,8%

(35,2% w 2022 r.) ogółu 1305 (1120 w 2022 r.) autorów w rankingu TOP2% *career* za 2023 r. Reszta jest przypisana w większości naukom medycznym oraz przyrodniczym i rolniczym. Interesujące może być porównanie liczby autorów deklarujących dyscyplinę Inżynieria Mechaniczna i Transport w grupie autorów z Polski i w całym rankingu. Wynosi ona 3,31% dla Polski (wzrost do 5%, jeśli uwzględnimy się 20 autorów z deklaracji drugiego wyboru) i 1,41% (wzrost do 2,82% z racji drugiego wyboru) dla świata (3064 deklarujących z pierwszego wyboru i 3065 z drugiego wyboru z ogółu 217 098 autorów).

Podsumowanie i wnioski

- Inżynieria mechaniczna jest ważnym elementem takich dyscyplin naukowych, jak inżynieria materiałowa i inżynieria wytwórcza/przemysłowa. Wyraźnie widać jej związki ze sztuczną inteligencją i przetwarzaniem obrazu, sieciami telekomunikacyjnymi, inżynierią elektroniczną i elektryczną, a nawet z fizyką i matematyką stosowaną. Świadczy to o daleko idącej interdyscyplinarności nauk inżynieryjno-technicznych.

- Szacowany udział dziedzin nauki, w których bezpośrednio lub pośrednio wymienia się inżynierię mechaniczną, wytwórczą i materiałową, stanowi około 31,7% ogółu cytowań dla Polski. Liczba autorów, którzy deklarują trzy dyscypliny pierwszego wyboru i drugiego wyboru to jednak tylko 10,1% ogółu. Z kolei samą dyscyplinę Inżynieria Mechaniczna i Transport deklaruje około 3% (3,21% w 2022 r.) autorów, a po uwzględnieniu drugiego wyboru nawet 4,8% (5% w 2022 r.). Jest to zdecydowanie więcej niż dla ogółu autorów w rankingu światowym. Może to świadczyć o większym zainteresowaniu badawczym w Polsce klasyczną dyscypliną naukową, jaką jest niewątpliwie inżynieria mechaniczna.

- Nauki o materiałach (Inżynieria Materiałowa) reprezentuje 78 osób z pierwszego wyboru i 88 osób z drugiego wyboru co daje około 12,7%. W skali światowej to 2,9% (6303 osoby).

- Zwykle udział procentowy Inżynierii Mechanicznej i Transportu jako dyscypliny pierwszego wyboru jest rzędu 10÷20% i z tego względu jako kryterium pomocnicze w klasyfikacji należy uwzględnić Inżynierię Materiałową (tabl. III) lub Energetykę (tabl. IV). Osoby z najwyższym udziałem procentowym, tj. powyżej 60%, zestawiono w tabl. V. Najwyższy wykazany udział to prawie 95%, ale należący do osoby nieklasyfikowanej w rankingu w 2024 r.

- Udział jakościowy autorów z dziedziny Inżynieria Mechaniczna nie jest duży ze względu na relatywnie niski indeks h i widoczny udział publikacji wieloau-

torskich (duże różnice między indeksami h i hm). Zdecydowana większość jest klasyfikowana na miejscach powyżej 150 000.

- W tegorocznym rankingu pojawiło się kilka nazwisk obcokrajowców, np. z liderem w dyscyplinie Inżynieria Materiałowa oraz Inżynieria Mechaniczna i Transport z kryterium pomocniczym – Energetyka.

LITERATURA

- [1] Grzesik W. "Participation of mechanical and manufacturing engineering in citations of Polish sciences in 2022 year. Udział inżynierii mechanicznej i wytwórczej w cytowaniach nauki polskiej w 2022 roku". *Mechanik*. 1(2024): 8–10, <https://doi.org/10.17814/mechanik.2024.1.1>
- [2] Grzesik W. "New ranking of high technical universities in 2023 based on the world's citation ranking. Nowy ranking wyższych uczelni technicznych w 2023 r. na podstawie światowego rankingu cytowań". *Mechanik*. 11 (2024): 6–10, <https://doi.org/10.17814/mechanik.2024.11.21>.
- [3] Grzesik W. "An attempt for the assessment of publications by Polish scientists in 2021 based on the world's citation ranking. Próba oceny publikacji polskich naukowców w 2021 r. na podstawie światowego rankingu cytowań". *Mechanik*. 5–6 (2023): 48–51, <https://doi.org/10.17814/mechanik.2023.5-6.11>.
- [4] Grzesik W., Gruba J. „Stan nauk inżynierskich i technicznych w Polsce w świetle rankingu TOP 2% Stanford University & Elsevier. Current state of engineering and technical sciences in Poland according to TOP2% Stanford University & Elsevier ranking”. *Mechanik*. 8–9 (2022): 28–30.
- [5] Wykaz dziedzin nauki i techniki według klasyfikacji OECD, <https://www.nawa.gov.pl>.
- [6] Table_1_Authors_career_2023_pubs_since_1788_wopp_extracted_202408.xlsx. ■